Kinesisk kvitten

Pseudocydonia sinensis

I korthet

- *Pseudocydonia sinensis* – rosväxter (Rosaceae); släktets enda art.
- Hemma i centrala, östra och södra Kina; odlad i Korea och Japan.
- Lövfällande träd med blanka blad och gula till röda höstfärger.
- Barken flagnar i plattor och blir brokig i grått, grönt, orange och brunt.
- Rosa blommor i april–maj; fröplantor blommar först när de har blivit äldre.
- På sommaren ute i full sol; på vintern kallt och frostfritt vid cirka 2–10 °C.
- Fröna behöver 2–3 månader i kylskåp och gror sedan efter några veckor.

Det här kan du se fram emot

Med fröna av kinesisk kvitten har du grunden till en lövbonsai med en ovanligt vacker bark som du själv formar från den första groddplantan. Efter 2–3 månader i kylskåpet gror fröna oftast efter 2–6 veckor. Den unga plantan växer långsamt och tål beskärning, så du kan börja forma den tidigt. Den brokiga, flagnande barken visar sig efterhand som stammen blir tjockare; blommor kommer först när trädet har blivit äldre.

Många förknippar bonsai med ett färdigt litet träd från butiken. Med frön börjar du ett steg tidigare – och det ger dig något som ett köpt träd aldrig kan: Du bestämmer själv formen från den allra första groddplantan, och du kan odla arter som sällan eller aldrig säljs som färdiga bonsai. Det kräver tålamod, för det tar några år innan fröplantan har blivit ett riktigt bonsaiträd. I gengäld är trädet ditt eget från början till slut. Här nedan hittar du det du behöver veta för att komma bra igång med just den här arten.

Introduktion

Kinesisk kvitten (*Pseudocydonia sinensis*) är ett lövfällande träd i familjen rosväxter och den enda arten i sitt släkte. Den är nära släkt med både vanlig kvitten och rosenkvitten, men saknar taggar och bär blommorna en och en. Trädet är hemma i centrala, östra och södra Kina och har länge odlats i Korea och Japan, där det heter karin och är en uppskattad bonsaiart. Det blir upp till cirka 10 m högt med en tät, oval krona. Barken är slät och flagnar i små plattor, så att stammen blir brokig i grått, grönt, orange och brunt – artens mest karaktäristiska drag som bonsai. Bladen är elliptiska, fint sågade och blanka; på hösten blir de gula till röda. I april–maj, samtidigt med lövsprickningen, kommer de ensamma, rosa blommorna på 2,5–4 cm. Frukterna är stora, gula och doftar starkt; råa är de hårda och sura, men de kan kokas till marmelad och gelé som vanlig kvitten – kärnorna ska, som hos äpple och kvitten, inte ätas. Fröplantor blommar först när de har blivit äldre, och frukterna mognar bara ordentligt efter varma somrar.

Förökning

Lägg fröna i ljummet vatten i 24 timmar, blanda dem med lätt fuktig sand i en sluten påse och ställ påsen i kylskåpet vid cirka 2–5 °C i 2–3 månader – inte i frysen. Börjar några frön gro i påsen, sås de genast. Så fröna cirka 1 cm djupt i fuktig såjord eller kokossåmull och håll dem jämnt fuktiga, men inte för blöta, vid cirka 15–20 °C. De gror oftast efter 2–6 veckor; inte alla frön gror. När groddplantorna har

Säkerhet: Frön, näringsämnen och odlingsmedier är inte avsedda att ätas – varken av människor eller djur. Vissa arter är giftiga, så förvara dem oåtkomligt för barn och djur.

fått sina första riktiga blad skolas de om till egna krukor med pikeringsjord.

Placering och ljus

Kinesisk kvitten vill stå ljust och varmt – gärna i full sol och i lä. Från mitten av maj står den bäst ute. Den slår ut tidigt, så de nya skotten skyddas mot sen nattfrost. Groddplantor som har såtts inomhus vänjs gradvis vid att stå ute och flyttas ut först när det inte längre finns risk för nattfrost.

Vattning och näringsämnen

Håll odlingsmediet jämnt fuktigt under växtsäsongen och undvik stående vatten. Varma dagar mår bladen bra av att duschas med rent regnvatten i rumstemperatur (eller annat kalkfattigt vatten) så att de inte får kalkfläckar. Från blomningens slut – hos unga plantor från april – till och med september ges flytande bonsainäring var tredje vecka. Efter lövfällningen vattnas bara sparsamt.

Odlingsmedium

Färdig bonsaijord är en bra grund; odlingsmediet ska vara väldränerat och samtidigt hålla fukt bra. Till unga plantor passar pikeringsjord med kvartssand. Unga plantor planteras om vart annat till vart tredje år på våren, när knopparna börjar svälla.

Beskärning

Blommorna sitter på korta sidoskott från föregående år. Formbeskärning och större snitt görs därför direkt efter blomningen – eller på våren hos unga plantor som ännu inte blommar. Under sommaren låter du nya skott bilda 4–6 blad och skär sedan tillbaka dem till 2–3 blad; de korta sidoskotten som ska bära blommor får stå kvar. Om äldre skott skärs bort blir kronan tätare och mer buskig. Rotskott tas bort så snart de syns. Unga grenar kan formas med tråd; äldre ved är styv.

Övervintring

Kinesisk kvitten är lövfällande och behöver en kall viloperiod. I marken tål trädet en del frost, men det är värmeälskande, veden mognar sämre under svala somrar, och i en skål är rötterna mycket mer utsatta. Låt trädet stå ute på hösten så länge det högst är lätt nattfrost – kylan skickar det i vila, och bladen faller. Innan det fryser på allvar flyttas det till en kall, frostfri plats vid ca 2–10 °C, t.ex. ett ouppvärmt rum, en kall källare eller ett frostfritt garage; när bladen har fallit behöver trädet inget ljus. Vattna sparsamt så att odlingsmediet inte torkar ut helt, och ge ingen näring. När knopparna börjar svälla på våren ska trädet stå ljust igen, och från mitten av maj kan det komma ut.

Viktiga odlingstips

Det mesta som går fel vid sådd beror på för mycket vatten eller för lite ljus. Jag rekommenderar ett lätt, näringsfattigt såmedium som såjord eller kokossåmull, så att de fina rötterna inte ruttnar. När groddplantorna ska skolas om ger pikeringsjord med kvartssand god dränering och ett stabilt rotsystem. Senare, när trädet ska formas som bonsai, är min färdigblandade bonsaijord en bra grund. Ha tålamod: Frön från samma påse gror inte alltid samtidigt, så låt såbrättet stå kvar även om de första groddplantorna redan har kommit upp.